

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

© ©

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un şir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

© ©

Tot ce priveşte foaia
să se adreseze la: Re-
dacţiunea şi admini-
straţiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marţi, Joia şi Sâmbăta.

O lămurire.

În presa românească începe să se agite tot mai stăruitor o chestie, care din punct de vedere național și bisericesc merită o deosebită luare aminte. E vorba de participarea episcopatului nostru la conferențele episcopale catolice, cari se țin la intervale sub presidiul primatului la Budapesta, precum și prezența episcopilor români uniți la diferite sărbători catolice ungurești de ocazii. Chestia e de mult de actualitate și voci sporadice, declarații și articoli au apărut pe tema aceasta prin presă pe ici-colo, fără pretenții însă de a da o soluție mulțamitoare unei stări de lucru, care în definitiv tot trebuie să fie vre-odată lămurită. În timpul din urmă devenise chestia acută în urma unor evenimente grave pentru biserica noastră, cari direct au provocat opinia publică românească, ca să se ocupe de ea. Se știe, că participarea episcopilor noștri la conferințele episcopale catolice din Budapesta, s'a făcut și își află explicația în împrejurarea, că acolo se tratează o mulțime de chestii de ordin moral, pedagogic, pastoral și bisericesc, cari pe noi ne interesează foarte de aproape. În timpul din urmă se discută acolo și o mulțime de chestii școlare, congruale, disciplinare, cari în felul cum sunt rezolvite ating o mulțime de interese bisericești și școlare de ale noastre și cari de multe-ori reclamă pe pricepătorul, ori chiar apărătorul în interesul binepriceput al școlii, bisericii noastre sau a particularului.

În acest chip participarea *benivolă*, fără vre-o prejudicare de drept, a episcopatului nostru la conferențele episcopale catolice din Budapesta, a fost de dorit și episcopii

noștri și-au împlinit o elementară datorință națională, când au ținut să fie aci la postul lor. Rezultatele acestei participări nu noi suntem chemați a le înregistra, dar au fost și până acum o mulțime de chestii de ordin înalt bisericesc, cari s'au rezolvat favorabil pentru noi, tocmai în urma intervenirii și participării episcopilor noștri la conferențele catolice din Budapesta.

Enervarea opiniei publice românești pe tema aceasta se începe pe urma unor *nesuccese* în direcția aceasta. Înființarea episcopiei maghiare, care a fost susținută cu atâta râvnă de conferința episcopalească catolică din Budapesta, la care au participat și episcopii noștri, manoperele oculte a câtorva prelați, romano-catolici, inițiați în chestie și zădărnici protestelor episcopilor noștri, au iritat cu drept cuvânt opinia publică românească, care acum într'un glas cere: Să ne ferim de catolici, să încete episcopii a mai participa la conferențele lor, să ne izolăm și despărțim întru toate de acești domni, cari ne-au tras pe sfoară și ne-au înge-nunchiat.

Înainte de a intra în discuția meritorie a chestiei trebuie să constatăm un lucru, ca să judecăm drept și să înțelegem pe deplin situația. Suntem catolici și ca atari avem nu numai chestii de ordin efemer comune cu romano-catolicii, dar avem interese comune grave și suntem părtași la o mulțime de fonduri, din cari se ajutoarează biserici, școli, așezăminte bisericești-școlare de ale noastre, cari reclamă mereu pe episcopul, care să le reprezinte, apere și sprijinească.

Împrejurarea aceasta a îndemnat episcopatul nostru, ca să fie mereu de față la acele conferențe, a căror hotărâri ne-au privit de multeori foarte de aproape. La conferențele

acele episcopii noștri au participat întotdeauna ca o corporație independentă și ca reprezentanții provinciei mitropolitane, cari declarații pot face numai pe lângă o prealabilă hotărâre acceptată de toți. E lucrul limpede, că participarea episcopilor noștri la acele conferențe s'a făcut cu observarea strictisimă a canoanelor, și nu a putut preindica drepturilor noastre acvizite în nici o privință.

O împrejurare, care neliniștește de asemenea opinia publică românească mai sunt și sărbătorile catolice, cari chiamă la restimpuri pe toți catolicii din aceasta țară sub acel drapel, care vrea să fie simbol de biruință, de progres, de înălțare pentru catolicismul din Ungaria. Aceste sărbători catolice ar trebui să fie și pentru noi totafătea prilejuri de manifestație publică, dacă prin ele nu s'ar vătămă în multe privințe mândria noastră națională românească. Cu câtă râvnă nu am cultiva și noi aceste legături cu lumea mare catolică, nu am participa la acele mari sărbători de lumină și biruință a catolicismului, cari ar trebui să fie și pentru noi totafătea prilejuri și îndemnuri spre o mare muncă culturală, bisericească și națională. Șovinismul jignitor noauă însă, care aci începe a fi tot mai la largul lui, ne face să fim cât se poate de rezervați și să ne mărginim la acte, a căror explicație o aflăm exclusiv în cadrele rigide ale unei curtuoazii strict necesare.

Vom înțelege deci, că deși episcopii noștri nu sunt obligați la nici un fel de participare, nici la conferențele episcopale catolice, nici la congresele lor, în poziția în care se află ei au ținut, ca reprezentanți și capi ai bisericii noastre, să fie de față la acele.

Agitarea opiniei publice românești este în definitiv explicabilă,

dar la nici un caz nu e destul de motivată. Clerul catolic superior e fără îndoială săturat de o bună dosă de șovinism, dar trebuie să ne dăm seamă, că șovinismul răsuflă azi prin toate instituțiile publice ungurești. Și dacă episcopii noștri nu se vor putea afirma prin prezența lor, calmând și temperând unele spirite orbite de idea unitară națională, vor putea cu atât mai puțin opri puhoiul cutropitor prin absența lor.

Credem, că mai mult eșecul suferit cu înființarea episcopiei maghiare, apoi șovinismul introdus în instituțiile catolice și alte chestii de natură efemeră i-a dat atâta actualitate chestiei participării pe mai departe a episcopatului nostru la conferențele catolice și la sărbătorile acelor. Dar la tot cazul, că opinia publică românească azi nu încă ar putea lua răspunderea pentru urmările, ce ar rezulta pe urma absenței episcopilor noștri dela acele adunări.

Zicem încă, pentru că pot să vină alte vremi și mai vitrege, când înșiși episcopii vor simți, că prezența lor la acele conferențe ar prejudica drepturilor autonome a bisericii noastre și invoalvă primejdii în aceasta privință. Avem însă întemeiată convingere, că în fața unor eventualități de natura aceasta, co-

rul nostru episcopesc își va ști face atunci datorința, precum datorința noastră a tuturor este ca să veghiem, ca vremile acele să nu ne afle nepregătiți.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor gr. cat. din Arhidieceză.

(Continuare și fine.)

II.

Sedința II.

După banchet învățătorii noștri iarăși se adună în sala de gimnastică a liceului pentru ca să dezbătă punctele puse la ordinea zilei. S'a adus la cunoștință hotărârea comitetului central referitoare la concursurile reuniunii. La tema: „Plan special pentru școlile primare cu 6 clase nedespărțite“ au intrat 2 operate, dintre cari atât primul, al dlui Nicolae Dușa, cât și al doilea al dlor Grațian Capătă, Ioan Mango, Andreiu Pora și Traian Șuteu au fost remunerate cu câte 50 cor.

La tema: „Cum să se propună istoria naturală în școlile primare nedespărțite?“ a intrat un singur operat al dlui învățator Mărian Sas din Buciumșeasa, care a fost și premiat cu 50 cor. și citit în această sedință. După citire a urmat o discuție interesantă, în care Dl Toma Cociș a accentuat necesitatea metodei biologice în propunerea istoriei naturale, despre ce autorul operatului nu face pomenire. Dl profesor Nicolae Pop arată părțile bune ale operatului, munca serioasă a autorului și dovedește, că deși nu a accentuat această trebuință merită să fie

premiat și studiat de toți învățătorii. Dl profesor Dr. Alexandru Borza cu binecunoscuta-i competență în această materie, spune că înzădar va accentua autorul această trebuință, dacă învățătorii noștri nu se vor ocupa cu dragoste de științele naturale și nu vor cunoaște-o în de ajuns. Să citească deci învățătorii mult cărțile bune de istoria naturală, să fie dintâi ei înșiși însuflețiți de materie și stăpâni pe ea și apoi să caute a insufla elevilor dragoste pentru fapăturile lui Dumnezeu și atunci metoda aceasta va urma dela sine.

Mai mulți învățători apoi au accentuat greutatea lor în propunerea acestui studiu din cauza legii Apponyane, care le răpește tot timpul, și nu le dă răgaz a se ocupa de nici un studiu, nici chiar de limba maternă. Au fost foarte vrednice aceste plângeri și vedeai durerea tuturor pentru neglijința totală a celorlalte studii, numai și numai ca să se facă sporiu în limba maghiară de care elevii nu vor avea lipsă în viață. Alții spuneau, că nu-i nimica, dacă nu propun celelalte studii, pentru că inspectorii regești nici nu se interesează de altceva, fără numai de limba patriei, e de ajuns deci după părerea autorităților civile propunerea acestui studiu. Ba ce e mai mult inspectorii regești fac în școală politică pe față. Plângerile erau nenumărate, din ele vedeai amărăciunea și povara biștilor învățători condamnați la chinurile fără capăt ale lui Sisyphe.

După discuția aceasta vrednică ar fi urmat conferința dlui prof. Valer Suciș însoțită de proiecțiuni luminoase cu schiopconul, dacă aparatul ar fi funcționat. Regretăm, că această interesantă conferință despre plantele esotice, din care a bună seamă că s'ar fi ales cu mult folos învățătorii, nu s'a putut ținea.

FOIȚA.

AUREL VLAICU.

De Elena din Ardeal.

Se dusă iarăș rândunica,
Și strășinile plâng pustii,
Vă spune astăzi mătușica,
Veniți în jurul meu cu toți,
Nepoate mândre și nepoți,
Să toarcem firul aurit,
Din darul ce ne-a dăruit,
Atât de mândru și bogat,
Cerescul nostru împărat.

A fost odată nepoșei,
Un avion în florile de tei,
Purtat pe-aripi de porumbei.
Il știți și voi copii cuminiți.
Că se născuse în Binținți,
Un pușor de vulturel,
Și-i puse numele Aurel,
Și cât de mult și l'a iubit
Măicuța-i sufletul vrăjit,
Și-l înflorea cu ghiocel,
Să fie a ei și numa ei,
Din zi în zi cum el creștea,
Tot mai frumos mi-se făcea.
Mai mândru ca un păunaș,
Mai ager ca un vulturăș,

Tu dragul mării feciorăș,
Și când mai mare el cresou,
Din pânze albe își făcu
Aripi ușoare și sbura
De lumea 'n juru-i s'aduna,
Și-atât de mult se minuna,
Un om ca om de pe pământ,
Să zboare sus spre cerul sfânt
Să răscolească nor de nor,
Să 'ntrecă paserile 'n sbor...?!
Tu Doamne 'l privești și taci,
Mai multe n'ai putea să faci...!!

Dar iarăși doru-l ajungea,
Și jos la maica lui venea,
Și trupu 'n brațe îl strângea.
Să duse veste 'n depărtări,
Prin multe țări și peste mări,
Și pe la curți de mândri crai,
Ce pe pământ trăiesc în rai,
Lungește Doamne a lor trai,
De-un voinicel de înșurat,
Ce 'n pasere ni-s'a schimbat,
Și cin' odată l-a văzut,
Nu l'a putut uita mai mult,
Și basmele nu le cetiam,
Ci cu vederea le trăiam,
Il urmăream cu săptămâni,
Să vină jos din abăstrimi,
Il așteptau ospete mari,
Cu cântece și lăntari,
Și brațele îi deschid-am
Și dulce la piept îl stringeam,

Pe cel iubit de ciocârlii,
Cu cari își face jucării,
Spre soare veșnic călător,
Și stelelor închinător...!

O zină rea ni-l'a pierdut,
Și trupu-i tinăr i-a cerut
Văzduhu 'ntreg l'a răscolit,
Și trupu-i tinăr i-a jertfuit.

Tu maică ce-l aștepti cu dor
De ce tresai în foișor,
Cum cade de pe cer o stea,
Și nici nu știi că-i vieța ta...!

De-acuma totul s'a sfârșit
O altă maică l'a 'ndrăgit.

Din Cadrilater.

Note de drum.

Karomer, 29 Iunie.

După două zile de călătorie cu drumul de fier, debarcam în sfârșit în zorii zilei la M-gidia. Oameni și cai par deopotrivă de nerabdători de a parăsi vagoanele, în care ne chinuam de atâtea ceasuri. Orăgelul e încă adormit. Treceam la pas prin stăzile pustii, unde nu totălmim țipenie de om și odata ești la câmp o luam la trap spre Karomer.

Concertul elevilor și petrecerea.

Toată lumea aștepta cu drag seara, ca după o muncă serioasă să se poată delecta în prestațiunile fitorilor nădejdi ale neamului românesc. Sala spațioasă de gimnastică, frumos împodobită, a fost așa de ticsită încât era cu neputință să mai străbați și mulți venind mai târziu au trebuit să se rentoarcă. Pedagogii noștri au aranjat acuma pentru întâia oară obișnuitul lor concert în formă de serată și întâia oară le-a fost conces să ia parte și la joc; poate asta o fi fost cauza, că programul a fost atât de bine executat și că mai cu seamă punctele de orhestră au fost mult aplaudate. Măiestrul Murășan le-a făcut cu această ocaziune și un frumos dar, compunând anume pentru această serată „valsul pedagogilor“ cu accentele acelea dulci, cari te legănau parecă. Corul a fost cu mult mai disciplinat decât anul trecut și mai cu seamă poezia nenei Gheorghe Coșbuc armonizată de măiestrul Murășan „Drapelul“ a secerat aplauze nesfârșite. Doina compozitorului nostru N. Ganea cântată cu mult simț de Valer Tătar și acompaniată de corul elevilor a trebuit repetată. Cuvântul de deschidere al președintelui societății D. Toncean a fost scris într-o limbă frumoasă și românească. „Nebunul“ lui Coșbuc, poate prea serios pentru astfel de ocazii, a fost cu mult sentiment și destul de bune gesturi interpretat de conducătorul corului E. Selegian. A plăcut mult hazlia comedie „Sticla din urmă“ localizată de I. Putici. Elevul Vasile Modoc în rolul servitorului Petru s'a dovedit de comic bun, a stârnit mult haz și a fost aplaudat cu frenezie.

A fost o idee bună, ca elevii să joace în pauză neîntrecutele noastre jocuri naționale: Călușerul și Bătuta. Mai cu seamă elevii preparandiali ar trebui să învețe cu

toții aceste jocuri și să le joace cu feciorii în fiecare sat, pentru că și prin aceasta se ține viu sentimentul național. Cei opt călușeri sub conducerea chipeșului vâtav Valer Tătar au stârnit admirația tuturor.

La joc am văzut foarte puțini din elita Blajului, se vede că încă și acuma își țin unii subdemnitate de a lua parte la o petrecere a „preparanzilor“, cari deși mai înainte mai puțin îngrijii decât studenții, se ridică astăzi tot mai mult și chiar prin prestațiunile lor au dat dovadă de o înaintare uriașă. Jocul a ținut până la 2 ore, când publicul a început a se depărta.

Cu această ocazie s'a adunat peste 250 cor., cari după subtragerea puținelor spese se vor folosi parte pentru augmentarea bibliotecii tinerimii, parte pentru lipsele multe ale noului internat pedagogic.

Sedința a III-a.

Luni dimineața la orele 8 simpaticul profesor Dr. Alexandru Borza și-a ținut conferința sa despre metoda biologică în propunerea istoriei naturale în școlile populare. Muzeul de naturale al liceului nostru era ticsit de învățători, oaspeți, teologi și elevii institutului pedagogic, cari au sorbit aproape cuvintele înțelepte ale distinsului profesor. Dl. Dr. Borza aduce servicii reale învățătorilor noștri, prelegându-le an de an din științele naturale.

A arătat aproape toate animalele ce se propun în școlile populare explicând cum au să se descrie acelea după metoda biologică. A dat apoi tot felul de explicații și înviațiuni necesare dascălilor, conducându-i cu drag în apartamentele muzeului atât de bine îngrijit și înzestrat sub conducerea D-Sale.

S'a început apoi ședința în care prezidiul aduce la cunoștință, că I. P. S. Sa

Dl. Metropolit s'a îndurat preagrățios a răspunde cu următoarea telegramă felicitării de Duminecă:

„I. F. Negrățiu Blaj.

Străpuneți adunării generale binecuvântarea arhierescă. Deo Dumnezeu ca adunarea să aibă rezultate bune pentru biserică și neam.

Metropolitul Victor.“

A urmat apoi raportul comisiunilor exmise și propunerile, și astfel una dintre cele mai importante ședințe ale adunării. Comisiunea pentru cenzurarea raportului general despre activitatea Reuniunii a luat cu multă amărăciune la cunoștință hotărîrea P. Consistor Metropolit, în vârtutea căreia nu află deocamdată de necesar a înființa postul atât de important de revizor. Învățătorii numai cu greu au putut fi mulcomiți prin enunțarea prezidiului, că sistemoarele noastre studiază deja chestia sistemizării acestor felii de posturi. S'a propus apoi, ca în adunările generale viitoare să se introducă și ținerea de prelegeri practice, căroră să le premeargă desfășurarea schiței și să le urmeze discuție.

Această propunere ridicată la valoare de hotărîre va face de acuma și mai instructive adunările generale.

Se fixează apoi temele pentru anul venitor, și anume: „Cum să se propună limba maghiară în școlile primare nedespărțite“ și „Dare de seamă despre mișcarea pedagogică la noi românii în ultimul an.“

S'a hotărît să se susțină și pe mai departe organul Reuniunii „Foaia școlastică“, iar restanțierii să se improcueze fără amânare. Unele voci pretindeau să se aboneze organul din casele școlilor, dară s'a dovedit că tocmai acestea au cele mai multe restanțe.

Înșirați în coloană câte patru ne întindem pe drum ca un șarpe și praful ridicat de copitele cailor înșamnă înapoia noastră o lungă umbră albă. De după un deal răsare soarele, un uriaș scut de aur, și razele lui calde gonesc trâmbele de neguri, care mai stăruiesc ca niște suluri cenușii pe vale. Departe la stânga o găria cotită sclipește cu stăluciri metalice și balta în care se varsă pare o oglindă de argint.

În trapul măsurat al calului, în timp ce lăsăm înapoia noastră câmpii bogate, gândul mi-se întoarce îndărăpt spre zilele din urmă. Frământarea înfrigurată a zilelor de plecare cu complectării de cazarmă; imbarcarea grăbită din Tecuci în mijlocul uralelor lumii adunate și a chietelor soldaților; drumul lung în tren cu opriri nesfârșite stații în mijlocul atâtor figuri necunoscute, — toate mi-se păreau trăite ca un vis. Acum abea aveam prilejul să mă reculeg. După cât puteam vedea, țara răspunsese la mobilizare cu un avânt și o înflețire nebănuită. Tot neamul porni-se ca un val uriaș la chemarea făcută și cei mai buni cunoșcători ai sufletului românesc trebuie să fi rămas uimiți de hotărîrea bărbătească și simplitatea, cu care au înțeles să-și facă datoria toți, dela mic la mare. Cei mici mai ales! Țărani venițizeci de kilometri mai mult la goană decât în pas la cel dintâiu semn, — veniți cu atâta veselie și voie bună. Chiar acum câmpul răsună de cîntecele soldaților; și așa

au cântat tot drumul. N'am să nit niciodată tabloul același în toate gările unde ne opream. Roiam cu toții din vagoane cu gornistii în frunte și jucam hora în mijlocul mulțimii cu toți băietanii și fetele, veniți să ne vadă, în timp ce într'un colț, pierdute în durerea lor mută și parcă rușinate de slăbiciunea lor, plângeau femeile ale căror bărbați le plecase. Părea un alt neam, regenerat și tare, care voia să ne răzbune de clipele grele și rușinoase, prin care trecusem cu puțin mai înainte. Atunci când începeam parcă să pierdem orice nădejde și să ne îndoim de chemarea și de viitorul nostru, iată, că roata împrejurărilor ne dă prilejul să chemăm la datorie, la luptă alături cu noi, pe cei mulți și amărțiți, mulțimea uriașă a mucitorilor întunecați, pe cari nu învățasem să-i cunoaștem destul de bine. Au venit cu atâta vijelioasă repeziciune, cu sufletul atât de plin de dorința de a-și face datoria, toată datori pentru țară, în cât în o clipă am simțit cu toții adevărata noastră tărie. Și atunci, cu liniștea senină a omului, care se știe tare, am pornit la luptă. Gândurile aceste mă îmbată de o fericire necunoscută până acum. E o coardă nouă, care răsună în mine, cum fără îndoială a răsunat în mulți. Mersul îmi pare mai ușor și drumul mai scurt.

Soarele e acum sus pe cer. Trecem prin câteva sate românești și turcești. Ne ies înainte cu căldări cu apă toți, oameni și femei, cu mic cu mare. Strigă ura, împart

tutun și pâne soldaților, copiii se string lanț și aleargă zvârlind în aer pălăriile. Când eșim din sate în căldura năbușitoare câmpurile sunt pustii și până departe în zare, unde se pierde în ceață dunga alba a șoselei, ochiul nu întâlnește om sau căruță. Numai stoluri de dropii trec pe deasupra noastră bătând anevoie din aripi.

Ajungem seara la Karaomer, unde bivouacăm. Satul e plin de trupe de infanterie și răsună de cântece și chiote. Într'o piață sunt strinși peste o mie de soldați, care strigă, urlă, joacă. Trece o căruță în goana cailor cu un tricolor uriaș fălfăind după ea. Mulțimea din piață chiuie și strigă mai grozav ura, cei trei soldați din căruță își flutură în vânt capelele în semn de răspuns și pier ca fulgerul. La cârciumă două automobile cu câte un mic steag tricolor. Ofițeri mulți de tot, vorbesc repede, rid sgomotos, intră și ies cu grabă purtând sau aducând ordine. Parecă înfrigurarea soldaților i-a cuprins și pe ei.

Se lasă noaptea și pe lângă case se aprind mici focuri făcute de soldați. Comandantul regimentului dădu ordin ca toți să se ducă să se culce, de oarece a doua zi vor trebui să plece de cu noapte. Dar soldații numai în această privință neascultători, rămân parcă tot așa de mulți și cântă și joacă mereu. Unul din ei, care ține cu orice preț să aibă un tricolor întră la o casă, smulge steagul dela cerdac, aruncă nu știu

Urmează apoi iarăși manifestarea amărăciunii învățătorilor din cauza neputinții lor de a propune cum se cade alte studii, căci limba maghiară le răpește tot timpul, iară băieții rămân tot așa de neinițiați în cele trebuincioase lor ca și mai înainte ori poate și incurcați. Plângerile acestea ne arată câtă dragoste au învățătorii noștri pentru școală și că cu toate eforturile celor suprapuși sentimentul național nici chiar cu banii lui Iuda nu se poate omori. Discuțiile au fost strict pedagogice neadmițând statutele politice, și astfel am putut vedea din experiența de 5 ani alor peste 50 de învățători urmările funeste ale acestei legi absolut nepedagogice. S'a luat în urmă hotărârea, ca Reuniunea să roage superioritatea bisericească, ca să facă o anchetă minuțioasă în această privință și încă în întreaga provincie metropolitană, să se însemne acolo toate greutățile bieților învățători și elevi, să se arete cu date statistice absoluta nepregătire a băieților în celelalte materii, iară rezultatele să le arete ministrului de culte și să se ceară abrogarea resp. schimbarea acestei legi.

Primind apoi fiștecarea învățător liste de contribuire pentru masa studenților preparandiali și obligându-se cu toții a colecta cât vor putea, ca astfel să îndemne pe cât mai mulți tineri la îmbrățișarea carierei învățătoresce și astfel să nu se mai simtă lipsa cea mare de învățători la 1 oră p. m. s'a sfârșit apoi și ultima ședință a adunării generale și noi am văzut cu multă îndestulare, că învățătorii noștri sunt pedagogi buni și înainte de toate fii supuși ai bisericii naționale și români însuflețiți. S'au auzit nu e vorbă și multe destăinuri despre spionaje și lipsă de caractere, spuneau unii, că tot ce se vorbește în adunări ori printre păhare ca mâne le știe inspectorul, dară în care pădure nu se află și

uscături? Ne-am depărtat cu toate acestea cu mângâierea, că în bune mâni e depus viitorul neamului nostru, că pe lângă toate opintirile dușmanilor noștri firești încă nu ni s'a putut răpi inima românească și că vom dăinui și mai departe ca popor integru și nedespărțit pe aceste plaiuri frumoase, în vechiul nost pământ.

Mistificare: Un „correspondent“ al Gazetei din Brașov publicând în nr. 239 al numitei foi un articol despre cele petrecute în Budapesta la congresul catolicilor, află de bine a pomeni în mai multe rânduri și numele Ilustrității Sale episcopului Gherlei Dr. Vasile Hossu în legătură cu acel congres. Nu înțelegem noima acestei proceduri, deoarece episcopul Gherlei nici la conferința episcopescă și nici la congresul catolicilor nu a luat parte, deci nu poate fi făcut răspunzător pentru lucruri, de cari nici batăr cunoștință nu a avut. E caracteristică la tot cazul procedura „correspondentului“. Gazetei, căci din ea răsuflă vădita intenție de „semper aliquid haeret“. Vorba e mistificând să ponegrim, un cardinal punct din programul mai nou al „correspondenților“ Gazetei.

Correspondențe.

Cronici Bucureștene.

Chestiunile mai însemnate, cari preocupă acum pe toți oamenii din țară, sunt reformele reclamate de neveile țării, și mai înainte de toate drepturile, ce sunt a se da țăranilor, și chestiunea evreească. Ministerul domeniilor și agriculturii lucrează cu mare zor la împărțirea pământului, care pe lângă bunurile Statului și celea de mână moartă

se mai înmulțește cu proprietățile, pe cari le răscumpără țara dela bulgarii, cari nu vor să rămână în teritoriul românesc din cadrulater. Aceștia, cum s'ar zice la noi, oameni „foarte deștepti“, cereau la început prețuri oribile pe un pogon, căci sperau într'una, că se va revizui pacea dela București; după ce au văzut, că speranțele lor nu au nici un fundament solid, își vând averea mai ieftin, și pleacă. Guvernul are de gând să dea țăranilor loturi de câte 50, 100 și chiar mai multe pogoane. Un pogon e cam 1300 st. p., deci vor putea să trăiască cum să cade. Fiecare partid anunță reforme, unul e pentru votul universal, altul vrea să dea țăranilor alte drepturi, așa încât se poate constata, că țara întreagă se interesează foarte mult de talpa ei, și așa sunt nădejdi bazate, că se va da țăranului o altă viață, decât cea de până acum. E și cu dreptate, dacă chiar nu ar fi alte pricini, și numai pentru însuflețirea, cu care a răspuns la ordinul de mobilizare întreagă țărâniea.

O chestiune foarte grea e cea evreească. Neamul lui Israel fiind împrăștiat pe întreg rotogolul pământului, în tot locul vrea să fie popor ales. România a observat nenorocirile, ce aduce asupra tuturor popoarelor această viață, și a fost foarte cu cruțare în împărțirea drepturilor la Evrei. Aceasta nu a împiedecat însă pe acești oameni, ca sub protecțiune austriacă să facă aici în țară cel mai frumos câștig, ajungând unii din ei chiar milionari. Dela un timp încoace, Austria nu a voit să iea sub scutul său pe Evreii, cari au intrat în țară cu pașaport austriac, și așa au rămas pe pământul românesc o mulțime de Evrei, cari nu au drepturi cetățenești. Aceștia nu pot să se stabilească la țară, nu pot să aibă nici o proprietate rurală, și aceasta nu le convine, căci fiind ei prea mulți, la orașe nu mai încap unul de celalalt.

România nu va avea în cotro, ea va trebui să dea drepturi acestui neam, dela care nu poate aștepta altceva, decât ceea ce au făcut Evreii și în alte țări, ca ei să pună mâna pe toată averea țării, și apoi să comande cum lor le place. Având ei în mână toți banii, cumpără și suflete și conștiințe, și așa au știut să cumpere pe cei mai de seamă oameni politici ai Europei, și să alarmeze toată presa.

România n'are în cotro, trebuie să dea drepturi Evreilor, dar vai de partidul, care va fi la putere în aceea sesiune, așa lucru greu va avea acesta de isprăvit, încât cea mai mică greșeală, pe care ușor poate să o facă în o chestiune atât de delicată, poartă să-i coste viața.

De holeră ne-am scăpat cu totul. În toată țara se mai semnalează 19 cazuri. Holera a fost importată de soldații din Bulgaria. Repezeala cu care s'a făcut drumul spre Sofia, n'a dat răgaz intendenței

ce pe o masă și iasă mândru pe poartă cu steagul în mână. La masă stă un conțopist burtoș, cu condeiul după ureche, îmbrăcat în straie nemțești. Rămâne mai întâiu încremenit uitându-se la soldat cu gura căscată, dar după câteva clipe își vine în fire și aleargă furios după soldat chemându-l zadarnic. Văzându-mă, că îl privesc vine demi reclamă.

Strig soldatul. Următorul dialog urmează:

„De ce i-ai luat stagul românului?“

„Să trăiți dle Sublocotenent, nu i-l'am luat, i-l'am plătit cu un franc.“

„Bine, dar dacă omul nu vrea să ți-l vândă?“

„Dle sublocotenent, am și eu atâta plăcere să-mi arăt sentimentul meu românesc și dumnealui se pune de pricină. Vreau să înfig steagul în piață să jucăm hora împrejur.“

Mă uit la el. Un căprar zvelt și zmead cu privirea vioaie și îndrăzneată. În cap are

capelă particulară. De sigur vre-un fecior de fruntaș cărturar și purtat pe la oraș. În ochii lui și a altor cinci tovarăși, care-l însoțesc, cetesc atâta rugămintă. Convind pe reclamant să le dea steagal și tot grutul pleacă la goană fălfăind tricolorul.

S'a înoptat cu totul. Incet, incet soldații se răspândesc cu greu pe la casele lor, în urma ordinelor repetate. În sat e acum liniște, numai de departe se aude într'o margină chiote și sunete de vioară. Oamenii aceștia făcuseră ziua pe jos între treizeci și treizeci și cinci de kilometri și se pregăteau să facă a doua zi tot atât. Mergeau la răboiu ca la sărbătoare. Pentru noi toți erau în adevăr zilele aceste zile de sărbătoare, de înfrățire a neamului întreg. Zile, care ne găseau uniți în sfârșit pe toți în același gând și gata de aceeaș jertfă.

(Va urma).

Filip Haas și Fii
Fabrica: Sopron.

(20) 18—20

fabricanți de tapete și de stofe pentru mobile în Cluj, strada Unio Nr. 3. Mare asortiment în tapete și stofe de mobile, în perdele de stofă și de dantelă, plapome, linoleie, pânze cerate și tapete veritabile persiane.

Aranjamente complete pentru hoteluri și scalde.

să poată urmări de aproape trupele și așa s'au aprovizionat soldații, cu ce au găsit. Dacă au și fost defecte la serviciu intendenței, ele nu se cercetează acum minuțios, și responsabilii își primesc dreapta răsplătire. S'a numit o comisiune compusă din cei mai de frunte oameni, în frunte cu Doctorul Istrate. Aceasta cercetează, și ceice pricep, văd cum se pedepsesc cei vinovați.

Domnul Tache Ionescu umblă pe la Atena, ca să facă vizita promisă lui Venizelos. Gazetele spun, că această vizită ar fi în legătură cu căsătoria proiectată între diadohul grecesc și principesa Elisaveta. Lucrul e posibil, căci diadohul nu poate face la nici un caz o parte mai bună, atât ce-l privește pe el personal, cât și țara lui. Ce ar câștiga România din această alianță, nu se știe, poate ar veni prin țara mui mulți mitropoliți greci, ca să fie tratați boerește, în schimb însă să prigonescă pe bieții Aromânii noștri și mai cu foc.

*

Socialiștii se întăresc tot mai mult. Facla, ziarul, sau mai bine zis, revista lor căci pentru muncitori au un alt periodic, România muncitoare, de câteva săptămâni apare în fiecare zi, în acelaș spirit distrugător, neținând seamă nici de Dumnezeu, nici de oameni. Injură pe Majestatea Sa Regele, spune la minciuni, ca să amărăscă pe oameni în contra stărilor de astăzi. De această plantă venitoasă nu a avut nevoie țara românească, care va avea să vadă multe lucruri pe urma propagandei socialiste.

Delateiu.

† Nerva Hodoșiu.

Aflăm, cu adâncă părere de rău, că Nerva Hodoșiu, bibliotecar al academiei române și al camerei deputaților a decedat ieri, în 14 a. l. c. în Sibiu, în etate de abia 44 ani. Repauzatul, fiu al distinsului bărbat de litere Dr. Iosif Hodoș, a fost unul dintre scriitorii noștri cei mai harnici și mai instruiți, ales în materie de literatură veche, redactând cu I. Bianu prețioasa publicație „Vechea bibliografie română”.

Moartea lui e o pierdere simțită pentru literatura noastră. Un condeiu dibaciu, o minte erudită și o rară hărnicie de muncitor neobosit se coboară în groapă cu Nerva Hodoșiu.

Inmormântarea va avea loc Duminecă la 3 ore d. a. în cimitirul central din Sibiu.

Odihnească în pace!

Diverse.

Știri personale. Ex. Sa Dl Metropolit s'a reîntors ieri Vineri cu secretariul său după o absență de 10 zile la reședința metropolitană. Ni-se comunică din Sarasău, că cași în alți ani, Pau bineventat la sosire preotul Fanea din Sarasău și preotul din comuna Invecinată Japa cu poporenii urându-i bun sosit pe pamântul istoric alui Dragoș Vodă și dorind să se simtă bine într'ai săi incun-

jurat de dragostea neamurilor, și-a fiilor săi sufletesti. Ex. Sa le-a mulțumit în cuvinte bine simțite dorindu-le să stăpânească aceste plaiuri-pe cari li le-au lăsat strămoșii drept scumpă moștenire cu veacuri înainte. Il salutăm și noi pe bunul arhieru reîntors iarăș în mijlocul nostru. *Redacția.*

A 70-a aniversare a nașterii Carmen Sylva. În 29 Decembrie a. c. se împlinesc 70 ani dela nașterea poetei „Carmen Sylva” sub care pseudonim se ascunde numele Maj. Sale regina României Elisabeta. Din multele Sale scrieri apărute sub pseudonimul de mai sus, într'atâta s'a impus în literatura universulă, încât nobila suverană, acum când împlinește 70 ani ai vârstei poate privi cu mândrie și satisfacțiune la roadele muncii sale literare, ales, când se vede încunjurată de admirația nu numai a milioanele de supuși din regatul mândru al României, ci și de poporul olandez, care pentru de a sărbători solemn aceasta aniversare s'a format un comitet compus din personalitățile cele mai celebre ale Olandiei între cari notăm:

I. H. Abendonon, fost director al învățământului în Indii, d-șoara E. Baelde, președinta onorifică a consiliului național al femeilor olandeze; J. J. van Geuns, fost președinte al Inaltei Curți de casație, P. A. A. Keeman, consul al României la Amsterdam; A. G. Kröller, consul general al României la Haga; Daniel de Lange, fost director al conservatorului regal de muzică la Amsterdam; I. H. Loudon directorul societății regale pentru exploatarea petrolului în Indiile olandeze; E. L. A. Penn, consulul României la Haga etc. Președinții de onoare sunt d-nii M. Mitilineu, ministrul României la Haga și H. A. van Harnebeck, primarul din Haga.

Pe de altă parte comitetul își propune de a oferi M. S. Reginei României un album-amintire al cărui text va fi scris de personalitățile cunoscute ale Olandei. Acest album va avea o înfățișare artistică. Profesorul Sluyterman din Delt, s'a însărcinat cu compunerea lui.

Petrecere. Reuniunea română de cântări din Năsăud invită la concertul, care se va aranja cu concursul muzicii militare a regimentului 63 din Bistrița, la 22 Noembrie st. n. 1913 în sala de gimnastică a gimnaziului sup. fund. din Năsăud. Dirigent: A. Bena. Inceputul la 7^{1/2} ore seara. Prețul de intrare: Locul I. 3 cor. Locul II. 2 cor. Loc de stat 1 cor.

Avizăm alegătorii români din cercul electoral al Aiudului, că clubul acestui cerc intrunindu-se la ședință, a debătut din toate punctele de vedere ținuta, ce ar fi să urmăim la alegerile congregaționale din 18 a. l. c.

După ce împrejurările actuale din acest cerc nici pe departe nu ne asigură izdânda dorită, — în înțelegere deplină a aflat de oportun de astădată a hotărî *pasivitate absolută*, pentru toți membrii români ai cercului.

Aiud, la 11 Noembrie 1913.

Ioan Maior,
prez. clubului.

Nicolae Marcu,
secretar.

Venitele C. F. R. pe anul 1913. Monitorul Oficial publică un tablou comparativ asupra venitelor încassate de C. F. R. în decursul anului financiar 1913—14 până azi în raport cu venitele aceleiași perioade din anii precedenți.

Din acest tablou rezultă în mod concludent pierderile suferite de administrația C. F. R. cu ocazia evenimentelor politice și a mobilizării din anul în curs.

Luna Aprilie a anului cor. a dat semnalul scăderii venitelor.

Lunile Mai și Iunie au avut mici variațiuni în plus față de venitele anului precedent.

Luna Iulie odată cu decretarea mobilizării, înregistrează în mod subit, o pierdere de peste 6 milioane.

Luna August, menține această pierdere la cifra din Aprilie.

Luna Septembrie, coincizând cu data încheerii păcii dela București readuce venitele C. F. R. cu o mică aproximație în minus la nivelul venitelor anului trecut.

Iată și cifrele eloquente:

Pe anul financiar 1912—13 venitele sunt:

9.098.688 pe luna Aprilie; 9 mil. 429.108 pe luna Mai; 9.252 mii 401 pe luna Iunie; 10.887.852 pe luna August; 10.298.239 pe luna Septembrie.

Pe anul financiar 1913—14 venitele variază astfel:

8.688.663 pe luna Aprilie; 9 mil. 585.188 pe luna Mai; 9.435 mii 834 pe luna Iunie; 4.031.333 pe luna Iulie; 5.965.932 pe luna August; 9.665.575 pe luna Septembrie.

Din aceste cifre rezultă că numai în lunile cari au coincizat cu mobilizarea și transportarea trupelor pe câmpul de războiu, C. F. R. a avut pierderi mai importarte.

În celelalte perioade precedente și următoare acestei epoci excepționale, venitele și au urmat cursul lor normal.

Catastrofă de tren în Șvițera. Catastrofele de tren, cari umplu de groază lumea, în zilele noastre să întâmplă atât de des, încât nu-i săptămână în care să nu se veștească alte și alte nenorociri din lumea mare. O astfel de nenorocire s'a întâmplat în zilele trecute în Șvițera pe linia ferată dintre localitățile Bellinzona—Locarno, care linie în mod repentin a fost spălată și dusă de apă mare. Mașinistul nu a observat pericolul și așa trenul s'a răsturnat. 5 călători au rămas morți pe loc, iar mai mulți au fost grav răniți.

Trupa Antonescu în Baia-mare. Primim următoarele: Campania Antonescu va debuta în Baia-mare Joi și Vineri în 20 și 21 Nov. Participanții să avizeze pe d. Alexandru Breban, preot.

Cinema-Edison. Atragem binevoitoarea atenție a publicului nostru asupra reprezentației de Duminecă, care promite a fi foarte interesantă și captivantă. Se vor preda piesele *Ai învins*, în care rolul de căpetenie îl are cunoscutul actor Psilander și *Libertate sau moarte* o emoționantă dramă în 3 acte.

În curând *Quo vadis?* renumitul film după romanul cu acelaș nume.

Posta Redacțiunii.

Correspondent Oradea. Regretăm dar pentru numărul acesta a sosit prea târziu. Îi vom face loc în numărul viitor. Multe salutări.

Sirolin
„Roche”

Recomandat de medici în toate
îmbolnăvirile Organelor de respirație

In morburii de plămâni,
Cataruri bronchiali,
Tusă convulsivă,
Scrofuloză copiilor.

Se află în toate Apotecele
cu 4 Coroane sticla.

Partea Literară.

Lytton Bulwer.

Ultimele zile ale oraşului Pompei.

— Roman. —

In româneşte de: AUREL B. GAJIA.

(Continuare). (31)

Epicureul se grăbi şi nu cugeta altceva decât la Glaucus şi Olinthus, cari erau închişi în nişte chilii întunecoase, din cari li vor conduce în arenă, ca pe nişte făcători de rele.

E adevărat, că amândoi erau palizi la faţă, dar erau cufruntea deschisă. Işi aşteptau sfârşitul. Se mângăiau înse amândoi că nevinovaţi fiind cel puţin după moarte li vor afla apărători.

— Auzi zgomotul? Vorbesc de sângele vărsat.

Aud. Inima mi se cutremură, dar mă linişteşte conştiinţa mea curată.

Tăcu şi pe urma adause:

— Prin coridor duc ceva cadavru greu. Nu auzi?

— Nu peste mult şi noi vom fi prav şi cenuşe.

Oh, D-zeule! O, Isuse, te văd deja, — zise Olinthus ridicându-şi mâinile spre cer. Nu tremur, ci mă bucur că nu peste mult se va termina prinsoarea.

Glaucus îşi plecă tăcut capul. Simţi că el n'are curajul lui Olinthus.

Uşa se deschise.

— Atenianule Glaucus! Ţi-a sosit ora. Leul te-aşteaptă.

— Sunt gata răspunse atenianul. Prietene şi soţul meu de suferinţă, vino şi mă îmbrăţişează pentru ultimaoră. Binecuvântă-mă! Dzeu cu tine!

Creştinul îl îmbrăţişe, îl sărută pe frunte şi plânse cu hohot.

— N'ăşi plânge, dacă te-ăşi fi putut încreştina. Barămi de-ăşi putea zice: încă azi o să convenim în rai.

— Poate să fie chiar așa — zise grecul cu glas tremurător. Aceia pe cari moartea ti desparte, vor conveni pe ceea lume. Pământ frumos al ţării mele, adio pentru totdeauna! Nobile centurion, Ţi urmez.

— Curaj numai! — zise unul, — eşti tinăr şi puternic. Ţi vor da şi arme. Poate să învigi!

Glaucus nu răspunse nimic. Apăru în arenă.

Când văzu în faţa lui mulţimea de oameni nici nu crezu că el este un biet mutitor. Teama îi dispăru, recăştigând puterea eroilor greci.

Mulţimea îl privi cu ura cu care priveşte oricine la ucigaşi. Purtarea şi frumseţa lui însă, în curând stărniră admiraţia publicului. Atenţia tuturor era ţintită, asupra lui şi asupra cuşcei, în care era leul.

— Ce ferbinţală grozavă! — ofră Fulvia. Măcar că soarele nici nu încălzeşte.

— În adevăr că e năduf — zise soţia lui Pausa.

Leul a fost flămânzit douăzecişi patru de ore şi era foarte impacient. Se părea mai mult fricos decât infuriat. Urletele lui stărnau adevărată compătămire.

Aranjatorul sta cu fata palidă, pe când mulţimea era neliniştită. Dase incetinel semnalul, iar servitorul deschise uşa şi leul apăru pe arenă, urlând puternic. Servitorul pe urmă se retrase şi regele pustiului rămase în arenă singur cu prada sa.

Glaucus luă o poziţie sigură şi aştepta atacul leului. Işi aşeză arma în poziţie de atac ştiind bine, că o singură dată i-se dă ocazie, să străpungă animalul infuriat.

Spre mirarea tuturor înse leul se făcu, că nu-l observă. În primul moment când eşi din cuşculia lui, mirosi bine prin aer, apoi se repezi într-o parte, dar nu asupra ateniianului. Roti neliniştit de câteva ori prin arenă, caşi când ar căuta eşirea, voind să scape cu fuga. Incercă de câtevaori să sară grăţile dar nesuccezându-i urlă mai mult ca un speriat, decât ca un rege al animalelor. N'a dat nici un semn de frică, sau foame! cu coada mătură încet nisipul din arenă. Privia din când în când şi la Glaucus. Pe urmă caşi când s'ar fi oboşit, se retrase de nou în cuşculia lui.

Publicul sta mirat. L'a infuriat neblenicia animalului sălbatic. Vedea că s'a înşelat în aşteptarea spectacolului, ce dorea să-l vadă.

— Cei asta? Inchide uşa! — zise aranjatorul cătră păzitor.

Servitorul îndeplini porunca mai mult de frică. Auzi deodată un zgomot dintr-o parte a arenei.

Toţi priviră într'acolo. Observă pe Sallustius, care se postase în faţa senatorilor cu părul vâlvoi. Privi în jurul arenei.

— Duceţi repede pe ateniianul de aici! El e nevinovat! Prindeţi pe egipteanul Arbaces! El a ucis pe Apaecides!

— Ai nebunit, Sallustius? — întrebă pretorul. Ce înşamnă furia asta a ta?

— Duceţi pe ateniianul! Grăbeşte, pretore, căci în primul rând tu eşti responsabil, cu vieţa ta. Aici aduc pe unul care a fost martor la moartea lui Apaecides. Loc, loc! Toţi cei de faţă se uitau la Arbaces zicând: loc pretorului Calenus!

Pe Calenus îl duseră lângă Arbaces. Eliberatorii în dădură puţin de mâncare; el se reculesese şi prinsese curaj.

— Acesta e Calenus? Preotul zeiţei Isis este el? În adevăr el este? Nu, nu se poate e ceva vrajă la mijloc — strigă poporul.

— Acesta e Calenus — zise pretorul. Ce ai de a ne comunica? Spune repede.

— Pe Apaecides l'a ucis egipteanul Arbaces. Am văzut, când l'a străpuns. M'a închis apoi şi m'a flămânzit, dar zeii m'au scăpat, ca să-i descoper fapta. Eliberaţi pe ateniianul! El e nevinovat!

— Aşadar, pentru aceea l'a cruţat leul! Minune! minune! — strigă Pausa.

— Minune, minune! — repetă poporul. Aruncaţi leului pe Arbaces.

— Ostaşilor! — zise pretorul — duceţi pe Glaucus din arenă. Țineţi-l sub pază. Zeii azi au fost tare îndurători, în minunile lor.

Dând pretorul mandatul se auziră strigăte de bucurie din public.

— Linişte! — zise pretorul. Cine-i acela, care strigă ca un copil?

— Nydia! — zise Sallustius. Ea a scăpat pe Calenus şi Glaucus.

— Da.

— Ai văzut omorul?

— Cu ochii mei, pretore!

— Deocamdată e destul atât. Celelalte Ţi-le voi spune de altă dată. Arbaces ai auzit acuza? Încă n'ai răspuns! Ce ai a ne spune?

Privirea mulţimii eru deja de mult aţintită asupra lui Arbaces. De pe faţa egipteanului dispăru paliditatea, pe care i-o cauzase acuza lui Sallustius şi Calenus. S'a cutremurat ce e drept la auzul cuvintelor: „Aruncaţi pe Arbaces înaintea leului“. La întrebările pretorului răspunse liniştit şi într'un ton poruncitor ca altădată.

— Pretore! Acusa asta n'are nici o bază. Nici nu pot să-ţi răspund nimic în privinţa asta. Acuzatorul e Sallustius, prietenul de cruce alui Glaucus. Altul e un preot. Îi cinstesc ocupaţia şi chiemarea dar el e mare doritor de bani. Doar cunoşti pe Calenus şi caracterul lui. El e martor pentru bani. Pretore, eu sunt nevinovat!

— Sallustius, — întrebă judele — unde ai întâlnit pe Calenus?

— Închis în casa lui Arbaces.

(Va urma.)

Despre vieţa curată.

Indreptar pentru tinerii culţi.

de

ANTONIU SZUSZAI.

Trad. de

EMIL TATAR.

(Continuare).

Raiul nu e locul de întâlnire a sufletelor laşe: violenti rapiunt illud.

A doua cerinţă a penitincii e mărturisirea sinceră a păcatelor. Câţi oameni sunt, cari nu pot înţelege mărturisirea lui Hristos, pe când de fapt e lucrul cel mai natural.

Păcatul în esenţa lui, e resculare contra voinţii lui Dumnezeu. Păcătosul, şi dacă nu zice cu cuvântul, zice cu fapta: nu ascult poruncile tale, îmi fac voia mea. Mărturisirea păcatelor e umilirea noastră, e facerea destul pentru răscularea superbă. E adevărat, că Dumnezeu ne vede păcatele, dar noi nu voim să ne recunoaştem vinovăţia. Îndatăce ne recunoaştem, ne plângem păcatele, suntem gata a face mărturisire înaintea fratelui nostru, a pretorului, care ascultă mărturisirea noastră ca servitorul şi delegatul lui Hristos, dar așa, că mărturisirea noastră totdeauna şi între orice împrejurări să rămână secret.

E semnificativ, că deşi s'au aflat totdeauna preoţi păcătoşi, necredincioşi, nu s'au aflat nici când de aceia, cari să vateme secretul sacramental. Dumnezeu poartă de grijă de sigilul sacramental în mod cu totul special.

Secretul mărturisirii ușurează foarte mult descoperirea păcatelor şi totuş ne temem de mărturisire.

Dacă citim de vre-un criminal, că martorii toţi au fasonat contra lui, împrejurările de asemenea îl acuză şi el în momentul morţii, sub spânzurătoare continuă a nega, un fior ne trece prin tot trupul şi pe acel nefericit nu-l putem compătămi. Din contră,

dacă citim, ori auzim, că un mare făcător de rele, și-a mărturisit păcatul, a cerut iertare pentru scandalul provocat, suntem aplicați a ierta și pe criminalul cel mai mare și-l compătimim... și totuși așa de greu ne cade mărturisirea.

Fiecare părinte pretinde dela copilul său rău și neascultător, ca să fie sincer și să spună ce are pe inimă, judecătorul încă așteaptă fasiune dreaptă, ca judecata lui să fie o faptă morală... Suntem convinguți, că însăși natura noastră pretinde mărturisirea și totuși superbia ascunsă din inima noastră, ne oprește dela ea. Invinge superbia și mărturisirea nu-ți va mai fi spre greutate.

Cu toate că durerea noastră și satisfacția din mărturisirea sinceră e așa de mică și de puțină valoare, totuși dacă se unește prin deslegare cu puterea sacramentală, sufletul oricât de păcătos ar fi se curăță de păcatele sale și devine sfânt. Sacramentul peninții e canalul grației lui Hristos.

Dupăce ți-ai examinat conștiința cu mare grijă și în durerea inimii pentru păcatele făcute, te-ai hotărât firm să te lași de păcate și apoi ți-ai deschis inima înaintea servitorului lui Hristos, înaintea preotului, și el te-a deslegat de păcate în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului sfânt, asta înșamnă, ca și când ai auzi din gura Domnului Hristos: mergi în pace, iartă-ți-se păcatele tale. Și dacă nu ai știut până acum ce e liniștea, pacea, după o mărturisire bună, vei gusta, ce bun e Domnul! Sufletul ți va fi cuprins de o așa liniște cum numai dreptii află și se bucură în ceri!

Aceasta e calea arătată de Isus pentru vindicarea sufletului de vrei să fi căuțatos urmează-o!

Unii sunt de credința, că ei n'au lipsă de preot, pentru că înșiși se pot mântui. Acestora le răspund, că nu păcătoșii au să statorească modul iertării păcatelor și pentru placul nimănui Hristos nu va strica ordinea mântuirii. Ordul supranatural al grației, în trăsăturile lui fundamentale se unește cu ordul natural. Precum viața omenească, naturală, o primim prin părinți, viața supranaturală, sufletească o primim prin servitorii lui Hristos, prin preoți. Și aici are valoare legea cauzalității secundare.

Nu Dumnezeu e păcătos, nu El are lipsă de iertare, ci omul e păcătos, pentru aceea și condițiile iertării păcatelor, Dumnezeu are dreptul să le statorească. Apoi religiunea creștină nu e productul fantaziei, nici nu e un sentimentalism fals, ci e o normă de viață morală, care cuprinde întreaga viață omenească. O normă de viață morală, fără judecător, nu ne putem închipui. Precum avem diferite judecătorii, tribunale, de miliție, comerciale, astfel trebuie să fie și un tribunal sufletesc.

Credința creștină, fără mărturisire, ar fi o instituție defectuoasă, în mărturisire trebuie să se restaureze ordinea morală conturbată prin păcat.

Sunt apoi alții, cari cred, că dupăce ei au mai păcătuiesc, nici nu mai au nimic de amendat. Astfel nu puținii aflăm de aceia, cari, dupăce „și-au petrecut în tinereță“, duc o viață „solidă“ ori fiindcă s'au căsătorit, ori că se tem că-și ruinează cu totul sănătatea, nu mai fac păcate, și apoi cred, că ei sunt împăcați cu Dumnezeu. Dar întreb: dacă pe vestmânt ai o sută de pete,

prin aceea, că nu te mai pătezi, au încetat celelalte o sută? prin aceea, că nu faci datorii nouă, și s'au achitat datoriile cele vechi? Păcatul ți rămâne pe suflet până atunci, până când nu l-ai spălat cu lacrimile pocăinții adevărate.

Penința adevărată, spală sufletul de murdăria păcatului, restabilește armonia dintre Dumnezeu și om, și de altă parte și armonia dintre trup și suflet. Dar mai este ceva, ce dă mult de lucru penitentului.

Ai fost vreodată greu bolnav, iubite cititorule? Dupăce ai scăpat de boală, de odată te-ai simțit așa de în putere, ca și înainte de morb? De bună samă, că nu de odată, ci pe rând ți-ai recăpătat puterile.

După pocăința lucrul principal e îndreptarea, și aceasta e partea de căpetenie, dar și cea mai grea a peninții. Dedarea de a păcătui slăbește voința și într'adevăr nu odată se întâmplă, că păcătosul recade în păcatele de mai înainte.

Un dar special alui Dumnezeu, poate face ca păcătosul, să nu mai cadă în păcatul obicinuit. Pentru aceea, de s'ar întâmpla, ca pe lângă cea mai mare voință și precauțiune să recazi, nu despera, te ridică din nou, și te luptă până când voința ta și darul lui Dumnezeu nu te-au întărit, ca să nu mai cazi în păcate.

Trăia în Asia pe la anii 1400 hanul Tamerlan, ori Timurlenc. La început era căpetenia unui trib mai mic. Inse ambiția lui nu s'a îndestulit cu atât, în mintea lui pregătea planuri mărețe. După exemplul lui Alexandru Cel mare voia să devină stăpânul lumii întregi. Și-a adunat oștire și a început a cuceri, chiar regatul vecinului. Inșă norocul l-a părăsit pe Tamerlan chiar la prima încercare; a fost bătut, oastea nimicită și împrăștiată, însuș Tamerlan numai prin fugă și-a putut scăpa viața. Rușinea și desperarea îl cuprinse, că chiar la prima pășire spre cucerirea lumii, a suferit așa înfrângere.

Sdrobot de oboseală, Tamerlan s'a așezat lângă o ruină de zid, ca să se recreeze și să-și câștige puteri să fugă mai departe. Cum stătea la marginea zidului, privirea i-s'a oprit asupra unei furnici. Furnica avea în gură un fir de grâu și voia să-l treacă peste părete. A și ajuns până la parcanul zidului, aici însă îi stătea în cale o piatră. Furnica a pornit cu multă încredere, însă a căzut înapoi peste zid. Puțin timp furnica stătu amețită la pământ, apoi luă din nou grăuntele și se porni spre părete. Ajungând însă la locul critic, a căzut din nou la pământ. Asta s'a repetat de zece, de douăzeci, de patruzeci de ori. Tamerlan cu paciința omului din orient observa forțările zădarnice ale furnicii. Era foarte curios să vadă sfârșitul, oare îi va succede furnicii să se suie pe vârful păretelui. Deja de patruzeci și nouă de ori căzuse îndărăpt. Când a pornit a cincizecilea oară i-a succes să treacă peatra și să ajungă pe vârful zidului.

Lucrul i-a servit de învățătură lui Tamerlan. În mintea lui s'au născut astfel de cugete: iată furnica aceasta de câte ori a căzut, și totuși nu și-a pierdut idealul și în urma stăruinții constante i-a succes a-și împlini gândul. Tu odată ai pierdut lupta și deja ai desperat. Învață curaj și constanță dela furnică!

Tamerlan a prins de nou curaj și-a adunat oștire nouă și a continuat lupta pentru realizarea visului său îndrăzneț! Planul în toată întregimea lui nu și l-a putut îndeplini, căci lumea toată nu a putut cuceri, însă a devenit stăpânul multor popoare și țări.

(Va urma)

Proprietar, editor: **Vasile Moldovan.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**

Viță americană altoită

precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți, furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

FR. CASPARI

Mediaș—Medgyes. [Nagyküküllő vm.]

Serviciu conștiințios. Soluri garantate.

Catalog se trimite la cerere gratis și franco.

În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel, că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal dela dñii proprietari, cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere, ce o pot avea în firma de mai sus.

[12] 7—20

VULCAN, societate industrială pe acțiuni.

AVIZ.

Domni acționari proprietari ai certificatelor interinale N-ri 5, 11, 18, 22 și 24 sunt recercați să-și achite întreg restul din valoarea acțiunilor iscalite precum și interesele de întârziare statutare pentru-că la din contră după 30 zile dela a treia publicare a acestui aviz la acest loc, vom purcede conform §-lui 8 al statutelor noastre.

(64) 3—3.

Directiunea.

PICURII DE STOMAC ai lui BRÁDY

mai înainte „Picurii de Mariacell“ s'au dovedit de 30 ani încoace de un medicament neapărat trebuincos în fiecare casă. Picurii aceștia au un efect neasămănat de bun la perturbațiunile mistuirii de orice speție la amețeli, arsuri de stomac, constipație, dureri de cap și destomac, greață, insomnie, colica, anemie (lipsa de sânge), gălbineala șcl

Se pot căpăta în fiecare apotecă. O sticlă costă 1 60 cor., mică — 90 fil., 6 sticle 5 40 cor., 3 sticle mari 4 80 cor., ce se trimit franco, dacă prețul lor se anticipă la

Apoteca lui C. BRÁDY la „König von Ungarn“ în Viena, I. Fleischmarkt 2 Depot 5

Să se aibă grijă la marca cu t pul Maicei dela Mariacell, împachetarea în carton roză și iscalitura de pe tipul clișeului de aci.

(6) 23—25

Onorate domnule!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta un

Birou de informații și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri eftine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oloin brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și ferestreie și alte rezizite economice. Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Ziinic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Il stătuiesc deci pe fieștecare român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne în-

telegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume. — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plățiți o taxă după învoială. Cu stimă:

L. Olariu

Budapest.

II. Margit Körut 11 1/2 2.

În Buda lângă podul Marghithid

(34) 24—25

Se află de vânzare.

Portretul Escelenției Sale **Dr. Y. Mihályi** ariep. și metropolit de Alba-lulia și Făgăraș, — în mărime 32/48 cm. costă fco. — 1.10 cor.

Esecuție foarte frumoasă.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială*.

Admirabilul tablou

Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărime 44/68 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj*. — Prețul freșt 2.20 cor.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială din Blaj*

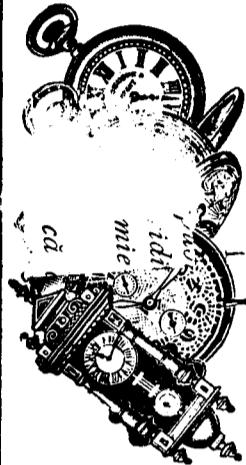
Icoana dlui I. HRISTOS și a Preacuratei MARIA

Amândouă fac 4.30 cor. fco. Mărimea icoanelor 4⁵/₁₀ cm.

1—12

8 zile de probă

trimit la ori și cine în schimb, sau pe bani, pe lângă rambursă:

- Ceas American de Nichel K 2.80
- » Patent Cap de cal K 3.—
- » Goldin-American K 3.50
- » Cap.de cal-Drumferat K 4.—
- » Duplu-Cap de cal K 4.50
- » Nete-de Oraș K 5.—
- » Cop. dupl. Imit. argint K 6.—
- » De aur de 14 carate K 18.—
- » Original-Omega K 20.—
- » Wecker-Concurrent, obdus cu Nichel 20 cm. inalt K 2.—
- » W. cu marca Junghans K 3.—
- » » Radium K 4.—
- » » » cu 2 sonării K 5.—
- » » » cu 4 » K 6.—
- » » » cu muzică K 8.—
- Orologiu-Pendul de 75 cm K 8.—
- » » » cu baterie K 10.—
- » » » cu muzică și baterie K 14.—
- » » » Rotund cu Sonarie K 6.—

— Garanție în scris pe 3 ani. — Spedare pe lângă rambursă.

MAX BÖHNEL

Wien. IV. Margarethenstrasse 27/671.

Prețcurant original de fabrică, gratis.

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cislădiei 1—5.

Edificiile proprii.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. peorale pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (fart prin spargere) asig. p. pagube la apaducte,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1912 K. 5,456,645.67
 Capitale asigurate pe viață achitate 5,458,889.48
 Starca asiguratilor cu sfârșitul anului 1912 } foc „ 183.667.241.—
 } viață „ 11.740.710.—
 Fonduri de întemeiere și de rezervă . . . cor. 2.603,400.—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Perseane versate în achiziții cu cercouri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(19. 91—?)

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopot și fabrica de scaune de fier pentru clopote a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

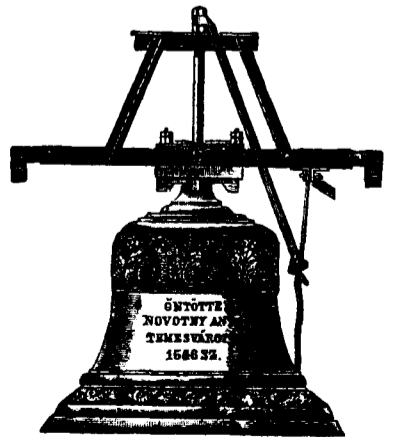
43 22. 52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajusturi de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

□ elopotele găurite □

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 gk. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de teac de metal.

Prețcurantari ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.